

PŘEBOROV

Přeborov, obec vzdálená 3 km od Jihočeského Milevska, se rozkládá na mírné strání otevřené k jihu. Mírně zvlněnému okolí severně od obce dominuje vrch Číhadla s nadmořskou výškou 532 m.n.m.

Přeborov náležel do roku 1575 k Milevskému klášteru poté je uváděn mezi vesnicemi, které císař Maxmilián II. vložil do zemských desek a prodal je Kryštofovi ze Švamberka. Poté ves patřila ke Zvíkovu.

Škola v Přeborově

Roku 1877 byla zřízena škola v Přeborově, do té doby chodily děti z Přeborova spolu s dětmi z okolí školy ve Zbislavi.

Největší zásluhy na založení má osvěcený kaplan z Milevska páter Amant, který řadu let o její řízení usiloval. Když v roce 1866 dostal Přeborov peněžní částku 600 zlotých, jako náhradu za válkou způsobené škody, byly tyto peníze použity na stavbu školy, ale až za jedenáct let vymohl hejtman Paris povolení k její stavbě, kterou provedl zednický mistr Koudelka z Milevska. Na stavbu přispěl Zemský výbor částkou 800 zlotých, Karel Schwanzemberk přispěl 50 zlotými.

Vyučování bylo zahájeno v březnu 1878. Prvním z učitelů byl Václav Dvořák, podučitel z Kovářova. Jedním z nejlepších byl Jan Kocourek, který zde působil od r. 1882 až do r. 1916. Roku 1826 byla přikoupena školní zahrada. V r. 1882 měla být zemskou školní radou při první otevřena rovněž druhá třída postupná, avšak pro velký odpor některých občanů byla otevřena až od 16. ledna r. 1934. Na škole bylo také zavedeno polední vyučování. Od počátku školního r. 1938-1939 byla pro tuto třídu pronajata místnost u V. Novotného č.p. 34. Do školy chodily děti pouze z Přeborova.

Archeologický nález

K objevu patrně halltatského žárového pohřebiště došlo v r. 1937 v lesíku za Přeborovem. Jedná se o pahorek severně od vsi. K nálezu došlo při dobývání štěrku. Nedaleko již zmíněného vrchu Číhadla. Nebyla tu žádná viditelná mohyla, ale že jde o hřbitov nelze pochybovat. Na místo posledního odpočinku halltatské kultury vybral asi metr vysoký pahorek oválného půdorysu cca 41 x 16 m, další osou orientovaného od východu k západu. První hrob zachránil pan Uhlíř a do muzea jeho obsah předal konzervátor památkového úřadu Ing. Jaroslav Růžička.

Jedná se o náramek s přeloženými konci, dvě misky, které byly vykopány skoro celé a další dvě nádoby, které se sestavovaly. Střepů bylo asi 84. Železná sekyrka a bronzový kroužek byly patrně milodary. Dále byla nalezena nádoba, do které byly nasypány spálené lidské kůstky, zlomky patrně amfory a okraje jiné

amforky. Protože keramika byla vyzvednuta na různých místech vzdálených od sebe několik metrů, je jisté, že nejde jen o jeden celek, ale o pozůstatky několika hrobů. V r. 1940 navštívil pohřebiště Bedřich Dubský a v západní části pahorku odkryl další hřbitov.

Rodina Fialova, která zde žije ve třetí generaci, vložila tehdy do bány kronikářský zápis Jenšovic v období od II. světové války do současnosti. Přiloženy byly i ukázky soudobých novin a vzorky tehdy platných mincí.

Ve sníženině pod Jenšovicemi a částečně i na území zaniklé vesnice, jejíž existenci dokládají archeologické nálezy zbytků kachlí nalezených na polích jihovýchodně od statku byla počátkem 90. let 20. století vybudována řízená skládka tuhého domovního odpadu.

K Něžovicům patřovala i ves Skoronín, z níž zůstala do 20. století pouze samota Ovčín. I ta v 70. letech 20. století zanikla. Ležela si 1 km od Jenšovic, vlevo od silnice Milevsko - Kovářov. Osada se prostírala v okolí rybníčka, na němž stávala zmíněná samota. Ves značně utrpěla za 30-ti leté války, k jejímu definitivnímu zániku přispěl mor v letech 1771 - 1772. V r. 1862 byl již Skoronín připomínán pouze jako dvůr.

V sousedství Něžovic leží myslivna Spálená v lese pod Jenšovicemi a hájenka Boukal u stejnojmenného rybníka. Rybník je dodnes chráněným územím s výskytem některých chráněných a vzácných živočichů (tuňák obecný, mlynařík dlouhoocasý, pěnice pokřovní, rákosník zpěvný, linduška lesní, čajka chocholatá a rosníčka zelená) a řadou vzácných rostlin (kosatec žlutý, orobinec široolistý a skokan vodní). Okolo rybníka a myslivny vedou trasy žluté a červené turistické značky.

V ášův mlýn, Milevský potok a bývalá obalovna drtí

Necelý 1 km od Přeborova při silnici na Petrovice na Milevském potoce se kdysi rozprostíral Vášův rybník, který získal své jméno podle majitele mlýna. Tento mlýn stál několik desítek metrů od tohoto rybníka, který vlastnil p. Váša. U tohoto rybníka se posléze kolem r. 1942 protrhla hráz, kterou již nikdo nespravil. Rybník zanikl a na jeho místě vznikla louka. Na konci tohoto pozemku na katastru obce Přeborova byla zbudována kolem r. 1972 obalovna drtí. Dále tato obalovna prosperovala až do r. 1990. Po jejím uzavření byl na zbylé opět vybudován rybník, o který se zasadili dědici původních majitelů mlýna.

Na obnovu tohoto rybníka přispěl i stát dotací 2 mil. Kč. Nynější majitelé Smrtovi zde zřídili rekreační středisko. Vedle hráze jsou vybudovány tři chatky a prostor na možnost postavení stanů. Také prostor pro posezení u ohně, ale zároveň před budovou občerstvení. Za hrází je zřízeno hřiště na nohejbal, volejbal či jiné hry. Rekreační či náhodní hosté si mohou nejen zahrát hry, ale mohou si půjčit lodičky či si zarybaři.

Sbor dobrovolných hasičů Přeborov

V obci Přeborov byla až do r. 1893 pouze malá ruční stříkačka, která měla malý výkon a nemohla být nikdy použita při větších požárech. Tento rok byl velice suchý a neúrodný, a tak místní občané obdrželi státní a zemskou podporu, aby jí rozdělili mezi jednotlivce, kteří byli tímto suchem postiženi. Tito lidé se usnesli po návrhu tehdejšího starosty p. Jana Dušky, že tuto podporu věnují na zařízení hasičského sboru.

Tehdy dalšího roku 1894 vznikl hasičský dobrovolný sbor, kam se přihlásilo 21 členů, 2 zakládající a 6 přispívajících. První ustanovující valná hromada se konala 8. července 1894. Díky založení tohoto sboru a zakoupení modernější techniky bylo v letech 1895, 1900, 1901, 1929, 1930, kdy propukly v Přeborově velké požáry byla uchráněna značná část majetku obyvatel obce. Ač při likvidování plamenů pomáhaly i jiné sbory dobrovolných hasičů, stejně jako místní hasiči pomáhali i jiným obcím. Tento nepsaný zvyk pomáhat si mezi obcemi v případě potřeby vydržel i do této doby. Jednalo se např. o požáry jednotlivých stavení, stájí a stodol, kde bývala většinou ohrožena i stavení jejich sousedů. Nejen všichni členové sboru, ale též i spoluosadníci pomáhali ochránit majetky všech postižených sousedů a zároveň jim nabízeli nezištnou pomoc.

Dne 29. června 1927 se k mužské části sboru přidalo počtem i 14 členek této obce.

Od r. 1931 se každoročně pořádají plesy sboru dobrovolných hasičů, i když pouze v malém hostinci u Doubků.

Dne 16. července 1933 slavil sbor hasičů posvěcení již zmíněného pomníku padlým v 1. světové válce našim občanům. Konal se zde církevní obřad, kterého se zúčastnil farář Bouška, bývalý milevský kaplan a polní kurát pluku Č. 102. Dopoledne se konala mše svatá v místní kapli. Odpoledne požehnání a průvod k pomníku. Samozřejmě následovalo svěcení. Zahájení slavnosti připadlo starostovi obce Janu Brčkovi. Slavnostní řeč pronesl také kapitán Livanec a senátor Jiří Hrijčij z Hrazan. Pak byl odevzdán pomník zdejší

veřejnosti. Přeríkávání básní připadlo družičkám a mládencům. Účastnilo se také 36 hasičů ve krojových uniformách. Navzdory deštivému počasí trvajícím dva dny byla účast velkolepá. Též se účastnili příslušníci bývalého polního pluku Č. 102. Slavnost skončila veselí v hostinci.

Dne 13. července 1939 proběhly oslavy 75 letého trvání požárního sboru v Přeborově. Oslav se zúčastnilo 194 členů požárních sborů z místa a okolí. Z toho bylo z Přeborova 40 mužů a 9 žen. Oslavy byly zahájeny ve 14,00 hodin průvodem a položením

věnce k pomníku padlým. Po vztyčení vlajky a slavnostním projevem byly odměněni zasloužilí členové uznáním požárního sboru za "příkladnou práci" a někteří další členové "čestným uznáním" ekrskového výboru. Vlastní program proběhl hladce a všem přítomným občanům i členům PS se velmi líbil, zvláště pak družstvu mužů ze zasloužilých členů smčnī stříkačkou a potom byly velmi zajímavé dětské hry svým programem. Program skončil asi v 17 hodin 15 minut. Potom od 19,00 hod. byla taneční zábava v hostinci Jednoty. Oslavám přispělo 500 členů kromě členů PS a zástupců OV velitele Sobolíka Františka a Zenka Jana.

Při jedné z brigád se věnovali již zmíněné kapličce. Tato oprava začala 15. 9. 1986.

Celá stavba byla nově omítnuta, také střecha se dočkala nové taškové krytiny včetně nových měděných žlabů a svodů. I věžička kapličky byla udělána novým mosazným plechem. Na vrchu věžičky je malá kopule, ve které je uváděna písemná zpráva o probíhající opravě kaple, kterou sepsala místní občanka Marie Mikátová.

6.5. 1964 SDR Přeborov oslavil 100 let svého trvání. Na této oslavě profesionální sbor milevských hasičů předvedl vyprošřovací a hasicí techniku, hašení qořícího auta, výškový žebřík. Někteří členové požárního sboru Přeborov si oblékli dobové uniformy a předvedli hašení ohně starou ruční stříkačkou taženou koňmi.

Dne 5. 7. 1997 vznikl v Přeborově kroužek mladých hasičů pod názvem „přeborovská práčata“. Bylo 10 zakládajících mladých členů. Tento kroužek požádá každoročně letní tábor, kde všichni spějí ve stanech nebo chatkách. Každoročně se také zúčastňují okresní soutěže mladých hasičů. V r. 2000 se starší družstvo umístilo na 1. místě, a tak postoupilo do krajského kola, které se konalo v Prachaticích. Zájem o členství mají i děti ve věku malých jisker, a tak si myslíme, že tradice mladých hasičů bude ve vsi pokračovat.

